МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра психології

Затверджено
на засіданні кафедри психології
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08.2023 р.)
Завідувач кафедри:
проф. Софія ГРАБОВСЬКА
_____

Силабус освітньої компоненти
«КІЛЬКІСНІ ТА ЯКІСНІ МЕТОДИ У ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ»,
що викладається в межах ОНП «Психологія»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Львів 2023 р.

2023-2024 н.р.

Назва освітньої компоненти	**Кількісні та якісні методи у психологічних дослідженнях**
Адреса викладання освітньої компоненти	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вулиця М. Коперника, 3
Факультет та кафедра, за якою закріплена освітня компонента	Філософський факультет, кафедра психології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія
Викладач (-і) освітньої компоненти	**Петровська Інга Ростиславівна**, доктор психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології
Контактна інформація викладача (-ів)	inha.petrovska@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання відбуваються	Щовівторка, 13.00-14.00 год. (дистанційно) https://us02web.zoom.us/j/4508622783?pwd=SGZ4MTlsSm96SUpqUWtaWlFaSWM5UT09 Код доступу: 713893 Ідентифікатор конференції: 450 862 2783
Сторінка розміщення освітньої компоненти	https://filos.lnu.edu.ua/academics/postgraduates/postgraduates-psychology
Інформація про освітню компоненту	Освітня компонента «Кількісні та якісні методи у психологічних дослідженнях» є дисципліною вільного вибору аспіранта освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія (Складова 1. Глибинні знання зі спеціальності), яка викладається в 4 семестрі в обсязі 6 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS) для здобувачів освіти денної та заочної форм навчання.
Коротка анотація освітньої компоненти	Освітня компонента «Кількісні та якісні методи у психологічних дослідженнях» має прикладне та методологічне значення і розглядається у кількох взаємопов'язаних аспектах. По-перше, світоглядному, що передбачає ознайомлення аспірантів із сучасною методологією психологічної науки, характеристиками якісних і кількісних методів дослідження, їхніми парадигмальними відмінностями, особливостями процедур збору даних, а також специфікою обробки й інтерпретації результатів у межах різних дослідницьких підходів. По-друге, практико-орієнтованому, що пов'язаний із формуванням умінь і навичок оброблення, групування та інтерпретації якісних і кількісних даних психологічних

	досліджень, а також з обґрунтованим вибором методів відповідно до наукової проблеми та дослідницьких завдань. По-третє, технологічному, який орієнтує аспірантів на дотримання чіткості, наукової обґрунтованості й логічної послідовності у розробленні, реалізації та оцінюванні програм емпіричних досліджень. Водночас курс сприяє формуванню методологічної рефлексії аспірантів, здатності критично оцінювати валідність і надійність отриманих результатів, поєднувати кількісні та якісні підходи в межах змішаних дослідницьких дизайнів і забезпечувати відповідність дослідження сучасним стандартам академічної доброчесності, що є необхідною умовою якісного виконання дисертаційної роботи.
Мета та цілі освітньої компоненти	**Метою** освітньої компоненти є формування у аспірантів методологічної та дослідницької компетентності, необхідної для планування, проведення та критичної оцінки психологічних досліджень із застосуванням сучасних кількісних і якісних методів, з дотриманням норм академічної доброчесності та професійної етики. **Цілі** освітньої компоненти: 1) ознайомити аспірантів із сучасними кількісними і якісними методами психологічних досліджень, їхніми методологічними та процедурними особливостями; 2) розвинути навички планування, проведення та обробки даних емпіричних досліджень; 3) сформувати здатність застосовувати сучасні інструменти аналізу даних, статистичні методи та спеціалізовані інформаційні системи, а також розробляти і перевіряти ефективність дослідницьких методик; 4) навчити критично оцінювати результати власних і чужих досліджень, системно осмислювати отримані дані та визначати перспективи подальших наукових розвідок.
Література для вивчення освітньої компоненти	Основна література: 1. Байєр, О.О. (2019). Якісні методи дослідження взаємозв'язку рис та підструктур особистості. *Роль рівня сформованості диспозиційних та динамічних властивостей особистості у зумовленні якості життя*: монографія (с 76-103). Дніпро: Ліра. 2. Байєр, О.О. (2022). Тематичний аналіз як метод роботи з текстом. *Якісні дослідження в психології: проблеми та їх вирішення* (с. 5-10). Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля. 3. Боснюк, В. Ф. (2020). *Математичні методи в психології*: курс лекцій. Х.: НУЦЗУ. 141 с. 4. Гук, О.-М., Бехта, І. (2020). Поняття наративного аналізу і основні підходи. *Молодий вчений, 11*(87), 430–435. 5. Москальов, І.О., Лисенко, Д.П. (2023). *Застосування методів математичної статистики у психолого-педагогічних дослідженнях*: навчальний посібник. Київ: НУОУ. 187 с. 6. Петровська, І.Р., Островська, К.О. (2021). *Математично-статистичні методи обробки емпіричних даних психолого-педагогічних досліджень*: навчальний посібник. Львів: Друкарня «Справи Кольпінга в Україні». 140 с.

7. Петровська, І.Р., Салига, Ю.Т., Вудмаска, І.В. (2022). *Статистичні методи в біологічних дослідженнях*: навчально-методичний посібник. Київ: Аграрна наука. 172 с.
8. Сергата, І. О. (2022). Роль архетипної символіки в психомалюнках. *Освітньо-науковий простір, 3*(2), 108–114.
9. Чепурна, Г.Л., Філіпович, В.М., Лещенко, М.Є. (2024). Можливості наративного підходу в діагностично-консультативній практиці організаційного психолога. *Габітус, 60*, 217–222.
10. Braun, V., & Clarke, V. (2021). *Thematic analysis: A practical guide*. London: Sage. 338 p.
11. Breheny, M., Horrell, B., & Stephens, C. (2022). A participatory journal/dialogue approach to narrative research illustrated using a study of informal caregiving. *Qualitative Research in Psychology, 19*(2), 521–538.
12. Carral, M., & Tseliou, E. (2019). Mapping Qualitative Research in Psychology across Europe: Contemporary Trends. *Qualitative Research in Psychology, 16*(3), 325–335.
13. Gillian, K. (2019). The researcher's transference in psychoanalytically informed qualitative research. *Qualitative Research in Psychology, 16*(4), 602–623.
14. Mertler, C. A., Vannatta, R. A., & LaVenia, K. N. (2021). *Advanced and Multivariate Statistical Methods: Practical Application and Interpretation*. New York: Routledge. 350 p.
15. Taherdoost, H. (2022). What are Different Research Approaches? Comprehensive Review of Qualitative, Quantitative, and Mixed Method Research, Their Applications, Types, and Limitations. *Journal of Management Science & Engineering Research, 5*(1), 53–63.
16. Terry, G., Hayfield, N., Clarke, V., & Braun, V. (2017). Thematic analysis. In C. Willig & W. S. Rogers (Eds.), *The Sage Handbook of Qualitative Research in Psychology* (pp. 17–37). London: Sage.
17. Watt, R., & Collins, E. (2023). *Statistics for Psychology* (2nd ed.). SAGE Publications Ltd.

Додаткова література:

18. Бабенко, В.В. (2009). *Основи теорії ймовірностей і статистичні методи аналізу даних у психологічних і педагогічних експериментах:* навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 168 с.
19. Байда, С. П., Чамлай, І. В. (2019). Проективні техніки як метод всебічного дослідження особистості. *Психологічний журнал, 3*, 32-39.
20. Кравчина, Т. (2009). Розгляд методу контент–аналізу з погляду кількісно–якісних технік проведення. *Проблеми сучасної психології, 3*, 195–203.
21. Лозова, О. М. (2023). Контент-аналіз тематики наукових досліджень психологічних кафедр в діахронії. *Українська психологія. XXI століття. Початок* (Дні української психології в Берліні): матеріали науково-практичної

<table>
<tr><td></td><td colspan="2">конференції з міжнародною участю 27–28 квітня 2023 року. Зб. матеріалів, с. 584–586.
22. Руденко, В. М. (2012). *Математична статистика*: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури. 304 с.
23. Томчук, М.І., Матохнюк, Л.О. (2013). *Математичні методи в психології*: навчально-методичний посібник. Вінниця: ВОІПОПП. 80 с.
24. Bernard, H. R. (2006). *Research Methods in Anthropology: Qualitative and Quantitative Approaches*. Lanham, MD: AltaMira Press. 803 p.
25. Coughlin, K. B. (2013). *An Analysis of Factor Extraction Strategies: A Comparison of the Relative Strengths of Principal Axis, Ordinary Least Squares, and Maximum Likelihood in Research Contexts that Include both Categorical and Continuous Variables*. Graduate Theses and Dissertations. https://digitalcommons.usf.edu/etd/4459/
26. Flick, U. (2007). *Managing Quality in Qualitative Research*. L.: Sage. 156 c.
27. Howitt, D., Cramer, D. (2010). *Introduction to Statistics in Psychology*. N.-Y.: FT.
28. Richardson, J. (1996). *Handbook of Qualitative Research Methods for Psychology and the Social Sciences*. Leicester: PBS Books.
29. Riessman, C. K. (2008). *Narrative methods for the human sciences*. Sage Publications, Inc.
30. Wengraf, T. (2006). *Qualitative research interviewing*. L.: Sage Publications.

Інформаційні ресурси:
https://www.simplypsychology.org/qualitative-quantitative.html
https://www.nngroup.com/articles/mixed-methods-research/
https://surl.lu/ckufvc</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Обсяг освітньої компоненти та її тривалість</td><td colspan="2">6 кредитів (180 год.)</td></tr>
<tr><td>Очна форма навчання:
96 год. аудиторних
З них 64 годин лекцій
32 годин практичних занять
84 годин самостійної роботи</td><td>Заочна форма навчання:
36 год. аудиторних
З них 24 годин лекцій
12 годин практичних занять
144 годин самостійної роботи</td></tr>
<tr><td>Очікувані результати навчання</td><td colspan="2">У результаті успішного завершення навчання здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти набуде такі загальні компетентності:
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК4. Здатність розв’язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності
та спеціальні (фахові) компетентності:
СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які</td></tr>
</table>

	створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах, та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності. *Програмні результати навчання*: РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці. РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики. РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність. РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.
Ключові слова	психологічне дослідження; методологія наукових досліджень; кількісні методи; якісні методи; змішані методи (mixed methods); дизайн дослідження; валідність і надійність; тріангуляція; етика психологічних досліджень; спостереження; інтерв'ю; фокус-групи; проективні методики; контент-аналіз; наративний аналіз; статистичний аналіз даних; описова статистика; кореляційний аналіз; регресійний аналіз; факторний аналіз; кластерний аналіз; інтерпретація результатів; критичний аналіз наукових даних.
Форма навчання	Очна (денна, вечірня), заочна
Види навчальних занять	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації
Теми	СХЕМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (додається)
Підсумковий контроль, форма	Екзамен у кінці семестру. Виставляється на підставі врахування поточної успішності впродовж семестру

<table>
<tr><td>Пререквізити</td><td>Для вивчення освітньої компоненти аспіранти потребують базових знань з навчальних дисциплін «Іноземна мова за фаховим спрямуванням», «Науковий семінар».</td></tr>
<tr><td>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання</td><td>Лекції з використанням мультимедійних презентацій; проєктно-орієнтоване навчання; дискусії; інтерактивні методи навчання (робота в малих групах/групова робота, мозковий штурм тощо); аналіз ситуаційних завдань (кейс-метод); використання спеціалізованих програмних засобів та цифрових інструментів.
Зазначені методи спрямовані на розвиток критичного мислення, дослідницьких і проєктних компетентностей аспірантів, а також формування навичок самостійної наукової роботи.</td></tr>
<tr><td>Необхідне обладнання</td><td>Мультимедійне обладнання (проєктор, екран); комп’ютерний клас, оснащений персональними комп’ютерами; доступ до мережі Інтернет; програмні середовища для статистичних обчислень і візуалізації даних.</td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</td><td>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.
Поточний контроль – 50 балів.
Екзамен (комп’ютерне тестування на платформі Moodle) – 50 балів.

Бали поточного контролю нараховуються за наступним співвідношенням:
<table>
<tr><th>№ з/п</th><th>Вид діяльності аспіранта</th><th>Кількість балів</th></tr>
<tr><td>1</td><td>Робота на практичних заняттях (16 х 2 бали)</td><td>32</td></tr>
<tr><td>2</td><td>Модульний контроль (комп’ютерне тестування на платформі Moodle)</td><td>10</td></tr>
<tr><td>3</td><td>Індивідуальне завдання (методологічне обґрунтування дослідницького дизайну та вибору методів дисертаційного дослідження)</td><td>8</td></tr>
<tr><td colspan="2">Максимальна кількість балів</td><td>50</td></tr>
</table>
Критерії оцінювання практичного завдання (тематичний блок 1 (кількісні методи), теми 2-9)
<table>
<tr><th>Кількість балів</th><th>Характеристика виконання завдання в Statistica/SPSS</th></tr>
<tr><td>2</td><td>повна відповідність вимогам (коректність використаного статистичного аналізу, ґрунтовний аналіз та інтерпретація результатів)</td></tr>
<tr><td>1</td><td>часткова відповідь вимогам (коректність використаного статистичного аналізу, аналіз та інтерпретація результатів потребує уточнення та незначного корегування)</td></tr>
<tr><td>0</td><td>не відповідність вимогам (некоректно використано методи статистичного аналізу)</td></tr>
</table>
Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях (тематичний блок 2 (якісні методи), теми 1, 10-16)
<table>
<tr><th>Кількість балів</th><th>Характеристика відповіді</th></tr>
<tr><td>2</td><td>Аспірант добре засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, вміє</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

	встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, логічно та обґрунтовано будувати висновки; безпомилково відповідає на питання, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійне опрацювання
1	Здобувач в основному засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного завдання; неповно відтворює основний зміст матеріалів, які виносяться на самоопрацювання.
0	Здобувач не опанував навчальний матеріал з теми, не знає наукових фактів, визначень, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Критерії оцінювання індивідуального завдання «Методологічне обґрунтування дослідницького дизайну та вибору методів дисертаційного дослідження»

Критерій оцінювання	Дескриптори рівнів виконання	Бали
Обґрунтованість дослідницького дизайну психологічного дослідження	Чітко визначено тип дизайну (кількісний, якісний або змішаний), його логіку та відповідність меті, завданням, предмету й гіпотезам дисертаційного дослідження	2
	Тип дизайну окреслено, але його відповідність логіці дослідження розкрито частково	1
	Дизайн не визначено або він є методологічно некоректним	0
Методологічна позиція та теоретичне підґрунтя дослідження	Послідовно представлено методологічну парадигму та теоретичні підходи, що обґрунтовують обраний дослідницький дизайн	2
	Методологічна позиція задекларована без належного теоретичного обґрунтування	1
	Методологічна позиція відсутня або суперечлива	0
Наукове обґрунтування вибору методів і методик	Аргументовано доцільність обраних методів і методик з урахуванням психометричних характеристик, специфіки вибірки та дослідницького контексту	2
	Вибір методів обґрунтовано загально, без аналізу психометричних або процедурних характеристик	1
	Вибір методів не обґрунтований або є некоректним	0
Урахування методологічних обмежень та етичних принципів психологічного дослідження	Усвідомлено визначено обмеження дизайну і методів, потенційні джерела похибок та етичні аспекти дослідження	1
	Обмеження або етичні аспекти розглянуто фрагментарно	0,5
	Обмеження та етичні принципи не враховано	0
Логічність, структурованість і академічний стиль викладу	Текст логічно вибудуваний, структурований, витриманий у науковому стилі з коректним використанням психологічної термінології	1
	Наявні поодинокі логічні або стилістичні неточності	0,5
	Порушено логіку або академічний стиль викладу	0
Разом		**8 балів**

У межах дисципліни передбачено визнання результатів **неформального та/або інформального навчання** за тематикою курсу відповідно до Порядку https://surl.li/kemsck на підставі поданих здобувачем підтвердних матеріалів (сертифікату, програми курсу тощо).
Як неформальне/інформальне навчання можуть бути зараховані результати проходження онлайн-курсів з методології психологічних досліджень, кількісних та/або якісних методів аналізу даних, зокрема:
Methods and Statistics in Social Sciences (University of Amsterdam, Coursera) - рекомендований базовий курс;
Qualitative Research Methods (University of California, Davis / University of London, Coursera);
Understanding Research Methods (University of London, FutureLearn);
Quantitative Methods for Social Sciences (HarvardX / MITx / University of Amsterdam, edX);
онлайн-курси платформи Prometheus за умови відповідності їх змісту тематиці дисципліни.

Додатково аспірант може отримати 10 балів за результати наукової діяльності, пов'язаної з тематикою курсу, зокрема за публікацію наукової статті та/або особисту участь у науковій конференції, за умови, що загальна кількість набраних балів не перевищуватиме 100 балів.

Підсумкова оцінка за освітній компонент (макс. 100 балів) формується як сумарна оцінка поточного контролю та екзамену.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	
E	51-60		
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності. Львівський національний університет імені Івана Франка плекає фундаментальні цінності академічної доброчесності: Чесність, Довіра, Справедливість, Повага та Відповідальність. Кожен учасник освітнього процесу в Університеті несе персональну відповідальність за дотримання академічної доброчесності.

	Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Політика академічної доброчесності є принципово важливою – в Університеті діє «Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка», розміщено за покликанням: https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf **Використання технологій штучного інтелекту (ШІ)**. Використання технологій штучного інтелекту під час підготовки до навчальних занять, виконання завдань самостійної роботи допускається лише як допоміжний інструмент із обов'язковим зазначенням факту такого використання. Представлення згенерованого тексту, чи результатів як власних, без належного посилання, вважається порушенням академічної доброчесності. Завдання, виконані тільки із застосуванням ШІ, оцінюються 0 балів. У кожному сумнівному випадку, де здобувач невпевнений щодо доброчесного використання наукових матеріалів, необхідно проконсультуватись з викладачем. ***Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються*.** **Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин, воєнні дії) навчання може відбуватись в асинхронному форматі, за умови попереднього інформування викладача про неможливість відвідати заняття. Здобувачі зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених освітньою компонентою. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.
Питання до екзамену	1. Методологічні аспекти планування дослідження та вибору методів відповідно до наукової проблеми. 2. Етика проведення наукових психологічних досліджень 3. Характеристика якісних і кількісних методів дослідження. 4. Відмінність у процедурі збору та отримання даних якісних і кількісних методів дослідження. 5. Відмінність у специфіці вихідних даних якісних і кількісних методів дослідження. 6. Відмінність в обробці та інтерпретації даних якісних і кількісних методів дослідження. 7. Методологічні засади кількісних досліджень в психології. Типи методів математично-статистичного аналізу. 8. Методи описові статистики. Оцінка міри центральної тенденції. Оцінка міри варіативності (мінливості). 9. Методи статистичного висновку. Класифікація та призначення статистичних критеріїв. 10. Нормальний розподіл. Способи перевірки нормальності розподілу даних.

	11. Кореляційний аналіз (виявлення міри узгодженості змін). 12. Оцінка достовірності відмінностей ознак для незалежних вибірок. Порівняльний аналіз двох, трьох і більше незалежних вибірок за допомогою параметричних та непараметричних критеріїв. 13. Оцінка зміни значення досліджуваної ознаки при повторних вимірюваннях. Порівняльний аналіз при двох, трьох і більше вимірюваннях за допомогою параметричних та непараметричних критеріїв. 14. Класифікаційні багатовимірні методи статистики: кластерний аналіз. Сутність кластерного аналізу. Цілі кластеризації. 15. Ієрархічна процедура кластеризації. Ітераційна процедура кластеризації. Методи кластерного аналізу. 16. Прогностичні багатовимірні методи статистики: дискримінантний аналіз. Сутність та мета дискримінантного аналізу. 17. Види дискримінантного аналізу. Покроковий аналіз з включенням. Покроковий аналіз з виключенням. Важливі показники дискримінантного аналізу. 18. Прогностичні багатовимірні методи статистики: множинний регресійний аналіз. Сутність та основні етапи множинного регресійного аналізу. 19. Коефіцієнти множинної кореляції та детермінації. Основні вимоги до проведення множинного регресійного аналізу. 20. Структурні багатовимірні методи статистики: факторний аналіз. Сутність, мета та основні завдання факторного аналізу. 21. Факторна матриця. Факторні навантаження. Власні значення факторів та факторні оцінки. 22. Етапи проведення факторного аналізу. Найбільш популярні критерії визначення числа факторів. Побудова факторної моделі. 23. Методологічні засади якісних досліджень в психології. 24. Планування якісного дослідження: основні принципи та етапи. 25. Валідність і дизайн якісного дослідження в психології. 26. Критерії валідності і надійності якісних досліджень. 27. Триангуляція як основна стратегія валідизації якісного дослідження в психології. Типи триангуляції. 28. Спостереження як метод збору даних в якісному дослідженні. Методологічні засади організації спостереження. 29. Етапи проведення спостереження. Інструменти фіксації даних у спостереженні. 30. Валідність, надійність і достовірність даних спостереження. 31. Індивідуальні опитувальні методи. Планування інтерв'ю. Підготовка топікгайда. 32. Глибинні інтерв'ю: загальна характеристика та процедура проведення. Переваги та обмеження індивідуального глибинного інтерв'ю. 33. Переваги та обмеження структурованих і неструктурованих інтерв'ю. 34. Роль групових методів у якісному психологічному дослідженні. 35. Фокус-групи: визначення та цілі. Структура та етапи проведення фокус-груп.

	36. Метод «Дельфі» та інші групові техніки. Переваги та обмеження групових методів. 37. Аналіз даних, отриманих груповими методами. 38. Асоціативні вербальні методики: вільні і спрямовані асоціації, процедура та аналіз. 39. Асоціативні невербальні методики: образні асоціації, колаж. 40. Процедури завершення: завершення речень, незавершені малюнки, модифікація ТАТ. 41. Конструктивні методики (процедури конструкції): створення персонажів, малюнки Bubbles, виявлення стереотипів. 42. Графічні методики: психомалюнок та інші техніки графічного вираження. 43. Основи обробки, класифікації та інтерпретації проективної інформації. 44. Метод контент-аналізу у психологічному дослідженні. 45. Процедура контент-аналізу: основні етапи. Якісні одиниці аналізу. Кількісні одиниці аналізу. 46. Переваги та обмеження контент-аналізу. Приклади проведення контент-аналізу 47. Методи наративного аналізу у психологічних дослідженнях. Наративний аналіз: ключові поняття. 48. Наративні дослідження. Наратор як об'єкт дослідження. Структурні моделі наративу. Темпоральність у наративі. Типи сюжетів. 49. Тематичний аналіз у наративному дослідженні. 50. Структурний аналіз у наративних дослідженнях. Інтеракційний аналіз у наративних дослідженнях. Перформативний аналіз. 51. Етичні аспекти наративного дослідження. 52. Труднощі у наративному дослідженні. Переваги наративного підходу.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиждень/ год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література, ресурси в інтернеті	Завдання самостійної роботи, год
1 **6 год.**	Тема 1. **Загальна характеристика якісних і кількісних досліджень в психології** Характеристика якісних і кількісних методів дослідження. Відмінність у процедурі збору та отримання даних. Специфіка вихідних даних та обробки даних. Методологічні аспекти планування дослідження та вибору методів відповідно до наукового питання. Етика проведення досліджень.	Лекція, дискусія – 4 год. (ДФН), 1 год (ЗФН) Практичне заняття – 2 год. (ДФН), 0,5 год. (ЗФН) Групова робота, аналіз ситуаційних завдань	презентація, навчально-методичні матеріали	14, 15, 24, 30	Історія розвитку якісних та кількісних досліджень в психології 6 год. (ДФН), 9 год. (ЗФН)
2 **6 год.**	**Тема 2. Методологічні засади кількісних досліджень в психології. Типи методів математично-статистичного аналізу. Методи описової статистики.** Методологічні засади кількісних досліджень в психології. Поняття залежних та незалежних змінних. Залежні і незалежні вибірки. Типи даних. Типи методів математично-статистичного аналізу. Описові статистики. Оцінка міри центральної тенденції. Оцінка міри варіативності (мінливості). Критичний аналіз та інтерпретація результатів досліджень. Особливості використання програмного забезпечення (SPSS, Statistica, Jamovi)	Лекція, дискусія – 4 год. (ДФН), 2 год (ЗФН) Практичне заняття – 2 год. (ДФН), 1 год. (ЗФН) проєктно-орієнтоване навчання	презентація, робота в пакеті STATISTICA, SPSS, Jamovi	3, 5-7, 14, 17, 18, 22, 23, 27	Робота в пакеті STATISTICA з індивідуальним завданням 5 год. (ДФН), 9 год. (ЗФН)
3 **6 год.**	**Тема 3. Методи статистичного висновку. Класифікація та призначення статистичних критеріїв. Нормальний розподіл.** Статистична значущість. Статистичні гіпотези. Параметричні та непараметричні статистичні критерії. Нормальний розподіл. Способи перевірки нормальності розподілу даних. Критичний аналіз та інтерпретація результатів досліджень. Особливості використання програмного забезпечення (SPSS, Statistica, Jamovi)	Лекція, дискусія – 4 год. (ДФН), 2 год (ЗФН) Практичне заняття – 2 год. (ДФН), 1 год. (ЗФН) проєктно-орієнтоване навчання	презентація, робота в пакеті STATISTICA, SPSS, Jamovi	3, 5-7, 14, 17, 18, 22, 23, 27	Робота в пакеті STATISTICA з індивідуальним завданням 5 год. (ДФН), 9 год. (ЗФН)

4 **6 год.**	**Тема 4. Кореляційний аналіз (виявлення міри узгодженості змін).** Поняття кореляції. Етапи проведення кореляційного аналізу. Критерій R-Пірсона, r_s-критерій Спірмена, τ-критерій Кендалла. Кореляційний граф. Критичний аналіз та інтерпретація результатів досліджень. Особливості використання програмного забезпечення (SPSS, Statistica, Jamovi)	Лекція, дискусія – 4 год. (ДФН), 2 год (ЗФН) Практичне заняття – 2 год. (ДФН), 1 год. (ЗФН) проєктно-орієнтоване навчання	презентація, робота в пакеті STATISTICA, SPSS, Jamovi	3, 5-7, 14, 17, 18, 22, 23, 27	Робота в пакеті STATISTICA з індивідуальним завданням 5 год. (ДФН), 9 год. (ЗФН)
5 **6 год.**	**Тема 5. Оцінка достовірності відмінностей ознак для незалежних вибірок** Порівняльний аналіз для 2-х вибірок. Аналіз даних за допомогою параметричних та непараметричних критеріїв. t-критерій Стьюдента для незалежних вибірок. U-критерій Манна-Уїтні. Порівняльний аналіз для 3-х і більше вибірок. ANOVA – однофакторний дисперсійний аналіз. Постфактум аналіз. Найпоширеніші post-hoc тести. H-критерій Краскала-Уолліса. Критичний аналіз та інтерпретація результатів досліджень. Особливості використання програмного забезпечення (SPSS, Statistica, Jamovi)	Лекція, дискусія – 4 год. (ДФН), 2 год (ЗФН) Практичне заняття – 2 год. (ДФН), 1 год. (ЗФН) проєктно-орієнтоване навчання	презентація, робота в пакеті STATISTICA, SPSS, Jamovi	3, 5-7, 14, 17, 18, 22, 23, 27	Робота в пакеті STATISTICA з індивідуальним завданням 5 год. (ДФН), 9 год. (ЗФН)
6 **6 год.**	**Тема 6. Оцінка зміни значення досліджуваної ознаки при повторних вимірюваннях** Порівняльний аналіз при 2-х повторних вимірюваннях. Аналіз даних за допомогою параметричних та непараметричних критеріїв. t-критерій Стьюдента для залежних вибірок. T-критерій Вілкоксона. Порівняльний аналіз при 3-х і більше повторних вимірюваннях. ANOVA з повторними вимірюваннями. Критерій Фрідмана. Критичний аналіз та інтерпретація результатів досліджень. Особливості використання програмного забезпечення (SPSS, Statistica, Jamovi)	Лекція, дискусія – 4 год. (ДФН), 2 год (ЗФН) Практичне заняття – 2 год. (ДФН), 1 год. (ЗФН) проєктно-орієнтоване навчання	презентація, робота в пакеті STATISTICA, SPSS, Jamovi	3, 5-7, 14, 17, 18, 22, 23, 27	Робота в пакеті STATISTICA з індивідуальним завданням 5 год. (ДФН), 9 год. (ЗФН)

7 **6 год.**	**Тема 7. Класифікаційні багатовимірні методи статистики: кластерний аналіз** Сутність кластерного аналізу. Цілі кластеризації. Ієрархічна процедура кластеризації. Ітераційна процедура кластеризації. Методи кластерного аналізу. Стандартизація даних для кластеризації. Перевірка коректності розподілу по групам. Критичний аналіз та інтерпретація результатів досліджень. Особливості використання програмного забезпечення (SPSS, Statistica, Jamovi)	Лекція, дискусія – 4 год. (ДФН), 2 год (ЗФН) Практичне заняття – 2 год. (ДФН), 1 год. (ЗФН) проєктно-орієнтоване навчання	презентація, робота в пакеті STATISTICA, SPSS, Jamovi	3, 5-7, 14, 17, 18, 22, 23, 27	Робота в пакеті STATISTICA з індивідуальним завданням 5 год. (ДФН), 9 год. (ЗФН)
8 **6 год.**	**Тема 8. Прогностичні багатовимірні методи статистики: дискримінантний і регресійний аналізи** Сутність та мета дискримінантного аналізу. Види дискримінантного аналізу. Покроковий аналіз з включенням. Покроковий аналіз з виключенням. Важливі показники дискримінантного аналізу. Сутність та основні етапи множинного регресійного аналізу. Коефіцієнти множинної кореляції та детермінації. Основні вимоги до проведення множинного регресійного аналізу. Критичний аналіз та інтерпретація результатів досліджень. Особливості використання програмного забезпечення (SPSS, Statistica, Jamovi)	Лекція, дискусія – 4 год. (ДФН), 2 год (ЗФН) Практичне заняття – 2 год. (ДФН), 1 год. (ЗФН) проєктно-орієнтоване навчання Модульний контроль	презентація, робота в пакеті STATISTICA, SPSS, Jamovi	3, 5-7, 14, 17, 18, 22, 23, 27	Робота в пакеті STATISTICA з індивідуальним завданням 5 год. (ДФН), 9 год. (ЗФН)
9 **6 год.**	**Тема 9. Структурні багатовимірні методи статистики: факторний аналіз** Сутність, мета та основні завдання факторного аналізу. Факторна матриця. Факторні навантаження. Власні значення факторів та факторні оцінки. Етапи проведення факторного аналізу. Найбільш популярні критерії визначення числа факторів. Побудова факторної моделі. Критичний аналіз та інтерпретація результатів досліджень. Особливості використання програмного забезпечення (SPSS, Statistica, Jamovi).	Лекція, дискусія – 4 год. (ДФН), 2 год (ЗФН) Практичне заняття – 2 год. (ДФН), 1 год. (ЗФН) проєктно-орієнтоване навчання	презентація, робота в пакеті STATISTICA, SPSS, Jamovi	3, 5-7, 14, 17, 18, 22, 23, 27	Робота в пакеті STATISTICA з індивідуальним завданням 5 год. (ДФН), 9 год. (ЗФН)

10 **6 год.**	**Тема 10. Методологічні засади якісних досліджень в психології** Методологія якісного дослідження. Основні напрями якісних досліджень. Валідність і дизайн якісного дослідження в психології. Критерії валідності якісних досліджень. Основні стратегії валідизації якісних досліджень. Триангуляція як основна стратегія валідизації. Типи триангуляції.	Лекція, дискусія – 4 год. (ДФН), 1 год (ЗФН) Практичне заняття – 2 год. (ДФН), 0,5 год. (ЗФН) Групова робота, аналіз ситуаційних завдань	презентація, навчально-методичні матеріали	12, 13, 26, 28, 30	Рівнева структура якісного дослідження. Планування якісного дослідження: основні принципи та етапи 5 год. (ДФН), 9 год. (ЗФН)
11 **6 год.**	**Тема 11. Спостереження як метод збору даних в якісному психологічному дослідженні.** Місце спостереження в системі методів якісного дослідження. Методологічні засади організації спостереження. Етапи проведення спостереження. Інструменти фіксації даних у спостереженні. Валідність, надійність і достовірність даних спостереження. Приклади використання спостереження в якісних дослідженнях.	Лекція, дискусія – 4 год. (ДФН), 1 год (ЗФН) Практичне заняття – 2 год. (ДФН), 0,5 год. (ЗФН) Групова робота, аналіз ситуаційних завдань	презентація, навчально-методичні матеріали	1, 12, 24, 26, 28-30	Виконання індивідуального завдання на спостереження 5 год. (ДФН), 9 год. (ЗФН)
12 **6 год.**	**Тема 12. Індивідуальні методи опитування в якісному дослідженні** Індивідуальні опитувальні методи. Планування інтерв'ю. Підготовка топікгайда. Глибинні інтерв'ю: загальна характеристика та процедура проведення. Переваги та обмеження індивідуального глибинного інтерв'ю. Переваги та недоліки структурованих і неструктурованих інтерв'ю	Лекція, дискусія – 4 год. (ДФН), 1 год (ЗФН) Практичне заняття – 2 год. (ДФН), 0,5 год. (ЗФН) Групова робота, аналіз ситуаційних завдань	презентація, навчально-методичні матеріали	1, 12, 24, 26, 28-30	Використання інтерв'ю у вивченні досвіду переживання кризових ситуацій: психологічний аспект 6 год. (ДФН), 9 год. (ЗФН)
13 **6 год.**	**Тема 13. Групові методи опитування в якісному психологічному дослідженні: методологія, процедура та аналіз даних** Роль групових методів у якісному психологічному дослідженні. Методологічні засади застосування групових методів. Фокус-групи як базовий груповий метод у якісному дослідженні. Структура та етапи проведення фокус-груп. Структура та етапи організації і проведення фокус-групового дослідження. Метод «Дельфі» та інші групові техніки в психологічних дослідженнях. Переваги та обмеження групових методів опитування. Аналіз даних, отриманих груповими методами. Практичні приклади застосування групових методів в психології	Лекція, дискусія – 4 год. (ДФН), 1 год (ЗФН) Практичне заняття – 2 год. (ДФН), 0,5 год. (ЗФН) Групова робота, аналіз ситуаційних завдань	презентація, відеоматеріали навчально-методичні матеріали	1, 12, 24, 26, 28-30	Психологічні феномени і групові процеси, що впливають на ефективність методів опитування в якісних дослідженнях 5 год. (ДФН), 9 год. (ЗФН)
14 **6 год.**	**Тема 14. Проективні методики і техніки якісного дослідження**	Лекція, дискусія – 4 год. (ДФН), 1 год (ЗФН)	презентація, відеоматеріали	8, 19	Вербальні та невербальні техніки в якісних дослідженнях

	Асоціативні вербальні методики: вільні і спрямовані асоціації, процедура та аналіз. Асоціативні невербальні методики: образні асоціації, колаж. Процедури завершення: завершення речень, незавершені малюнки, модифікація ТАТ. Конструктивні методики (процедури конструкції): створення персонажів, малюнки Bubbles, виявлення стереотипів. Графічні методики: психомалюнок та інші техніки графічного вираження. Основи обробки, класифікації та інтерпретації проективної інформації	Практичне заняття – 2 год. (ДФН), 0,5 год. (ЗФН) Групова робота, аналіз ситуаційних завдань	навчально-методичні матеріали		5 год. (ДФН), 9 год. (ЗФН)
15 **6 год.**	**Тема 15. Метод контент-аналізу у психологічному дослідженні** Контент-аналіз у системі методів психологічного дослідження. Поняття контент-аналізу та його методологічні засади. Історія розвитку контент-аналізу. Матеріали для контент-аналізу в психології. Процедура контент-аналізу: основні етапи. Якісні одиниці аналізу. Кількісні одиниці аналізу. Переваги та обмеження контент-аналізу. Приклади проведення контент-аналізу	Лекція, дискусія – 4 год. (ДФН), 1 год (ЗФН) Практичне заняття – 2 год. (ДФН), 0,5 год. (ЗФН) Групова робота, аналіз ситуаційних завдань	презентація, відеоматеріали навчально-методичні матеріали	1, 12, 13, 20, 21, 30	Методи дискурс-аналізу. Поняття інтерпретативного репертуару. 6 год. (ДФН), 9 год. (ЗФН)
16 **6 год.**	**Тема 16. Методи наративного аналізу у психологічних дослідженнях** Наративний аналіз в системі методів якісного психологічного дослідження. Наративний аналіз: ключові поняття. Філософські підґрунтя та інтелектуальні впливи у наративних дослідженнях. Основні підходи у наративному аналізі. Наратор як об’єкт дослідження: типологія нараторів. Сюжет у наративі. Темпоральність у наративі. Етичні аспекти наративного дослідження. Труднощі у наративному дослідженні. Переваги наративного підходу	Лекція, дискусія – 4 год. (ДФН), 1 год (ЗФН) Практичне заняття – 2 год. (ДФН), 0,5 год. (ЗФН) Групова робота, аналіз ситуаційних завдань	презентація, навчально-методичні матеріали	2, 4, 9-11, 16, 29	Методи наративного аналізу в дослідженні ідентичності 6 год. (ДФН), 9 год. (ЗФН)